

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6068/2020
14.04.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужилаца-противтужених АА, ББ, ВВ и ГГ, сви из ..., чији је пуномоћник Зоран Јанићијевић, адвокат из ..., против тужених-противтужилаца ДД и ЂЂ, обојице из ..., чији су пуномоћници Шефкета Доловац, адвокат из ... и Весна Илић, адвокат из ..., ради утврђивања права својине и чинидбе, одлучујући о ревизији туженог ЂЂ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3330/19 од 29.06.2020. године, у седници одржаној 14.04.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3330/19 од 29.06.2020. године у ставу 3, 7, 8. и 9. изреке и предмет у том делу враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3330/19 од 29.06.2020. године, ставом 1. изреке, укинута је пресуда Основног суда у Новом Пазару П 648/17 (05) од 25.04.2019. године. Ставом 3. изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца, па су обавезани тужени да тужиоцима предају у државину део кп. „... пут“ уписне у лист непокретности број .. КО .., у површини од 1,14 ари у мерама и границама: са севера у дужини од 20,70 метара, са југозапада у два прелома у дужини од 20,50 метара плус 3,65 метара и са истока до пута у дужини од 11,45 метара, што чини површину од 1,14 ари и уклоне све ствари са овог дела парцеле уписане у лист непокретности број .. КО ... у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења. Ставом 7. изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог-противтужиоца ЂЂ којим је тражио да се утврди према тужиоцима да је тужени на основу одржаја сувласник дела кп. .. КО ... чија је укупна површина 5,37 ари, у мерама и границама: са севера у дужини од 20,70 метара, са југозапада у два прелома у дужини од 20,50 метара плус 3,65 метара и са истока до пута у дужини од 11,45 метара, што чини површину од 1,14 ари уписане у лист непокретности број .. КО ... на име тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ са уделом од по $\frac{1}{4}$ (једне идеалне четвртине) и обавезу тужиоци да ово право признају да је тужени-противтужилац сувласник поменуте кп. са уделом од $\frac{1}{4}$, те дозволе упис промена код Службе за катастар непокретности у Новом Пазару. Ставом 8. изреке, одбачена је као недозвољена противтужба тужених-противтужилаца ДД и ЂЂ, којим су тражили да се утврди да су тужени-противтужиоци по основу градње постали власници стамбених објеката изграђених на кп. бр. .. КО ... и власници исте парцеле под објектом и који служи редовној употреби стамбених објеката, и да се обавезу

тужиоци-противтужени да ово право признају туженима-противтужиоцима и дозволе им упис права својине код Службе за катастар непокретности у Новом Пазару. Ставом 9. изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужени ЂЂ због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 55/14), па је утврдио да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, кат. парц. .. КО ..., која има укупну површину 5,73 ара, у Служби за катастар непокретности води се на име тужилаца. Исту парцелу су наследили од свог правног претходника ЕЕ бившег из Назначена парцела је раније имала ознаку кат. парц. .. КО ... (сада кп. бр. ..). Тужени су правни следбеници њиховог оца пок. ЖЖ. ЖЖ је у току 1975. године од ЗЗ и ИИ купио парцелу која се граничи са спорном парцелом – кат. парц. .. КО На тој парцели тужени ДД је направио кућу, а касније је на тој парцели направљена и штала са делом стамбеног објекта коју користи сада тужени ЂЂ. Међна линија између кат. парц. .. КО ... и раније кат. парц. .. (сада кат. парц. ..) није била видљива па су тужени користили и сада спорни део од кат. парц. .. КО Правни претходници тужилаца, ЕЕ и ЈЈ су пред Општинским судом у Новом Пазару против правног претходника тужених покренули поступак ради утврђивања права својине на кат. парц. .. (сада кп. бр. ..) КО Њихов захтев је одбијен правноснажном пресудом Општинског суда у Новом Пазару П 72/87 од 08.09.1988. године јер је утврђено да се предметна парцела води као друштвена својина. Истом пресудом одбијен је тужбени захтев ЖЖ којим је тражио да се утврди да је власник тада кат. парц. .. КО ... на којој се налази сада постојећи објект због недостатка пасивне легитимације на страни противтужених ЕЕ и ЈЈ. Како су тужиоци у Служби за катастар непокретности укњижени као власници кат. парц. .. КО ... у површини од 5,73 ара, то захтевом траже да се наложи туженима ДД и ЂЂ да им предају у државину део од те парцеле, на коме се налази објект и део парцеле који је неопходно потребан за то коришћење објекта у укупној површини од 1,14 ари. Тужени ЂЂ сматра да је он власник назначеног дела кат. парц. .. КО ... и то површине 1,14 ари у мерама и границама које је определио вештак геометар и то по основу одржаја. Тужени ДД и сада пок. ЖЖ противтужбеним захтевом траже да се утврди да су власници стамбених објеката на кат. парц. .. КО ... и власници исте парцеле под објектом који служи редовној употреби објеката и да им се дозволи упис права својине код Службе за катастар непокретности у Новом Пазару.

Другостепени суд је након отварања расправе, делимично усвојио тужбени захтев тужилаца и обавезао тужене да тужиоцима предају у државину део кат. парц. .. КО ... у површини од 1,14 ари налазећи да тужени нису стекли право својине путем одржаја на предметном делу парцеле. Ово из разлога што је правни претходник тужених парцелу која се граничи до те парцеле купио 1975. године, а правни претходници тужилаца су тужбу ради утврђивања права својине на раније кат. парц. .. (сад кат. парц. ..) поднели суду 1987. године. Да би се стекао одржај на одређеној

непокретности потребна је савесна државина и протек рока од 20 година (сходно члану 28. ЗОСПО). Како је тужба од правних претходника тужилаца поднета 1987. године није протекао рок од 20 година, па стога тужени нису ни могли стећи право својине на спорном делу сада кат. парц. .. КО Стога је усвојио тужбени захтев тужилаца и обавезао тужене на предају у државину спорног дела парцеле ослобођене од свих ствари. У погледу противтужбеног захтева ДД и ЋЋ да се утврди да су власници стамбених објеката изграђених на кат. парц. .. КО ... и власници дела парцеле који служи за редовну употребу суд је противтужбу одбацио налазећи да је противтужба неуредна и недозвољена јер тужба није уређена у погледу тачног означања тужилаца и тужених као правних следбеника пок. ЖЖ и пок. ЕЕ. Осим тога о таквом тужбеном захтеву је пресуђено правноснажном пресудом Општинског суда у Новом Пазару П 72/87 од 08.09.1988. године.

По оцени Врховног касационог суда, овакав правни закључак другостепеног суда се не може прихватити као правилан. Ово из разлога што из противтужбених захтева тужених произилази да су тражили да су власници спорног дела парцеле по основу одржаја и по основу права градње. Дакле, навели су да постоје два правна основа. Суд се уопште није упуштао у утврђивање чињеница да ли су тужени постали власници спорног дела парцеле на којој се налази објекат по основу градње у смислу чл. 24-26. Закона о основама својинскоправних односа. Стицање права својине по основу градње представља посебан правни основ на коме се може темељити тужбени захтев у погледу стицања права својине. Из доказа изведених у току поступка произилази да је правни претходник тужилаца долазио на парцелу када се радио спорни објекат и да није реаговао. Даље, тужени наводе да се није знала тачна међа између кат. парц. .. и кат. парц. .. (сада кат. парц. ..), те да су они сматрали да се објекти праве на њиховој парцели, тј. на парцели коју је купио њихов правни претходник – отац ЖЖ. Правни претходник тужилаца, ЕЕ је долазио на лице места и честитао градњу објеката, да би 1987. године покренуо поступак за утврђивање права својине на кат. парц. .. КО ... (раније кат. парц. .. КО ...).

Даље, у току поступка није детаљно утврђено ко је власник спорног објекта који се делом налази на кат. парц. .. КО ..., да ли ДД или ЋЋ. Правилно утврђивање тих чињеница је од битног значаја везано за одлучивање о захтеву јер је наложено да оба тужена предају у државину део кат. парц. .. КО ... и уклоне све ствари са тог дела парцеле.

Другостепени суд налази да је тужба у делу противтужбеног захтева тужених неуредна и недозвољена јер није тачно означено ко су тужиоци и тужени као правни следбеници пок. ЖЖ и пок. ЕЕ а ради се о захтеву о коме је пресуђено. Међутим, чињеница је да је међу странкама неспорно да су правни следбеници пок. ЕЕ сада овде тужиоци, а да су правни следбеници пок. ЖЖ овде тужени. Из пресуде Општинског суда у Новом Пазару П 72/87 произилази да је тужбени захтев туженог ЖЖ којим је тражио према тужиоцима ЕЕ и ЈЈ да се утврди да је власник кат. парц. .. КО ... по основу градње на туђем земљишту одбијен као неоснован из разлога што тужиоци нису били власници спорног земљишта, те исти нису и пасивно легитимисани у том спору за одлучивање по тужби туженог.

Да би се могао применити принцип пресуђене ствари неопходно је да постоји идентитет странака, идентитет тужбеног захтева и идентитет правног основа. Идентитет правног основа подразумева и идентитет чињеничног стања на коме се заснива донета одлука и захтев странке у новом поступку. Тај идентитет укључује и правни основ који је означен у прилогу одбијања тужбеног захтева у ранијем поступку. У овом случају такав идентитет не постоји јер је противтужбени захтев ЖЖ одбијен из разлога што је утврђено да на страни правних претходника тужених нема доказа да су исти власници спорног земљишта, те да исти нису пасивно легитимисани у том спору. У овом случају чињенично-правна ситуација, ко је власник спорне кат. парц. .. КО ... је другачија јер су у Служби за катастар непокретности као власници те парцеле укњижени тужиоци. Дакле, идентитет странака на тужилачкој страни није исти. Даље, у назначеном спору (П 72/87), као тужени-противтужилац је био ЖЖ (отац тужених), а у овом спору се поред ЖЖ као тужени јавља и његов син ДД који није био странка у парници П 72/87. У овом случају постоји идентитет земљишта на који се односе тужбени и противтужбени захтеви али у наведеним парницама нема персоналног идентитета ни на тужилачкој ни на туженој страни. Стога су разлози нижестепеног суда о основаности приговора пресуђене ствари нејасни, недовољни и противречни стању из списка. Осим тога, другостепени суд се није уопште упуштао у оцену да ли су испуњени услови за примену одредби чл. 24-26. ЗОСПО у погледу противтужбеног захтева тужених.

Из свега изнетог произилази да је другостепени суд пошао од погрешне примене материјалног права, што је за последицу имало непотпуно утврђено чињенично стање и донешење неправилне одлуке.

Како су оба тужена нужни и јединствени супарничари у смислу члана 210. ЗПП-а то решење делује према оба тужена.

У поновном поступку, другостепени суд ће имати у виду примедбе Врховног касационог суда, по истима поступити, правилно утврдити чињенично стање - ко је тачно власник спорног објекта чије се уклањање тражи са кат. парц. .. КО ... и да ли постоји савесност странака односно њихових правних претходника у смислу утврђивања чињенице да ли се може применити одредба чл. 24-26. ЗОСПО. У зависности од тог утврђења треба донети одговарајућу одлуку о тужбеним захтевима у овом спору.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић